

مرحله آزمایشی بودجه ولایتی
رهنمود برای وزارت های ذیربط جهت تهیه دیدگاه های ولایات به منظور درج در درخواست متحدالمال
شماره 2 بودجه

1. مقدمه

بودجه سال 1391 روش جدید بودجه سازی ولایتی را به شکل آزمایشی برای ادغام بهتر اولویت های ولایتی در بودجه ملی و تسهیل ارتباطات بین وزارت های ذیربط مرکزی و ریاست های ولایتی شان آغاز خواهد کرد. پنج وزارت که در مرحله آزمایشی شامل هستند عبارت اند از وزارت معارف، وزارت صحت عامه، وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و ریاست مستقل ارگان های محلی.

در مرحله متحدالمال شماره 1 بودجه، این وزارت ها با ریاست های ذیربط ولایتی شان مشورت نموده و اولویت های ولایتی را در پیشنهاد بودجه انعکاس میدهد. در این روند هر ریاست ولایتی مطابق به یک برنامه ملی (PBGF, EQUIP, BPHS, NRAP, HLP) که وزات مربوطه آن را تطبیق می نماید درخواست بودجه به ارزش حد اکثر 23.5 میلیون افغانی (500.000 دالر آمریکایی) را ترتیب می نماید. این درخواست ها به وزارت مالیه ارائه گردیده و به تمویل کنندگان جهت کسب وجوه پیشکش می گردد.

2. درخواست بودجه ولایتی

به عنوان بخشی از پروسه متحدالمال شماره 2 بودجه، هر ریاست ولایتی باید درخواست بودجه انکشافی شان را به شکل مفصل ترتیب نماید که قبلاً از طریق متحدالمال شماره 1 به وزارت ها تسلیم گردیده است. ریاست های ولایتی این درخواست را فقط برای آن عده از پروژه هایی که از طریق پروسه متحدالمال شماره 1 بودجه ارائه شده است، ترتیب می نمایند - البته این پیشنهادات باید در محدوده برنامه کلیدی منتخب ملی (PBGF, EQUIP, BPHS, NRAP, HLP) که مجموع آن بالغ بر 23.5 میلیون افغانی میگردد ترتیب گردد. هر گونه درخواست که برای برنامه دیگر یا بالاتر از این سقف باشد قبول نخواهد گردید.

این درخواست ها باید در محدوده ساختار موجود بودجه براساس برنامه وزارت باشد. ساختار برنامه و بودجه سال 1390 در ضمیمه 2 این رهنمود ارائه گردیده است (بودجه براساس برنامه سال 1390 وزارت تان را به این دستورالعمل ضمیمه کنید).

هر ریاست ولایتی باید فورم های متحدالمال شماره 2 بودجه را که در ضمیمه است تکمیل نموده و حد اکثر الی تاریخ 8 عقرب 1390 به وزارت ارائه نماید.

بعد از دریافت نظریات تمام ریاست های ولایتی مربوطه، وزارت یک پیشنهاد واحد بودجه را برای وزارت مالیه ترتیب می نماید.

3. دستورالعمل ترتیب پیشنهادات متحدالمال شماره 2 بودجه

نمونه تکمیل نمودن پیشنهاد بودجه سال 1391 ریاست های در صفحه اکسپل به این متحدالمال ضمیمه گردیده است. در مجموع دو فورم است که باید تکمیل گردد: فورم ب 1 (برنامه) و فورم الف 2 (پروژه انکشافی). چگونگی تکمیل این فورم ها در صفحه "اول مرا بخوانید" بطور مفصل تشریح گردیده است. لطفاً قبل از تکمیل فورم ها رهنمود ها را با دقت بخوانید. ریاست های ولایتی باید نسخه چاپی و نسخه الکترونیک فورم ها را به وزارت (نام وزارت) ارائه نماید.

3.1 ساختار برنامه ها و توضیحات

قبل از آغاز قیمت گذاری و برآورد بودجه، شما باید این را بررسی نمائید که چگونه درخواست شما با توضیحات و ساختار برنامه های وزارت سازگار می باشد. برای ساختار برنامه ها و توضیحات مربوطه، نکات ذیل باید مدنظر گرفته شود:

- ا. درخواست بودجه باید در محدوده یکی از **برنامه های وزارت** باشد، که بطور کلی مربوط به دستیابی به اهداف پروژه مورد نظر میباشد.
- ب. باید **اهداف برنامه منتخب** بر گرفته شده از ساختار و اهداف تعیین شده برنامه وزارت باشد.
- ت. **نتایج کیفی** برنامه منتخب که در دستیابی به اهداف برنامه کمک می کند، نباید از نو طرح گردد، بلکه لازم است از ساختار موجود برنامه وزارت کاپی گردد.
- ث. هر برنامه به چندین **برنامه فرعی** تقسیم گردیده است. هر برنامه فرعی بیانگر یکی از فعالیت های مهم در برنامه می باشد و باید یکی از اهداف عملیاتی برنامه را تشکیل دهد. ریاست های ولایتی باید ساختار برنامه وزارت را تحلیل نموده و تصمیم بگیرند که تحت کدام برنامه فرعی یا برنامه های فرعی درخواست بودجه شان مطابقت می نماید.
- ج. همه پروژه های اصلی انکشافی باید تثبیت گردند و تحت برنامه فرعی مربوطه گنجانیده شوند.
- ح. تمام فعالیت های عادی لازم برای تحت پوشش قرار دادن هزینه عادی و حفظ و مراقبت پروژه انکشافی پیشنهادی باید تثبیت گردند و تحت برنامه فرعی مربوطه که آنها را حمایت می نماید گنجانیده شوند.
- خ. لازم است **شاخص های مناسب برای محصولات و اهداف** ترتیب گردد - یک محصول برای هر برنامه فرعی و ترجیحا برای هر پروژه انکشافی پیشنهادی تعیین گردد.

به منظور ترتیب پیشنهاد بودجه که در مطابقت با ساختار برنامه وزارت باشد، ریاست های ولایتی باید (با ریاست های مربوطه وزارت خویش مشورت نماید

3.2 قیمت گذاری و اولویت بندی

نکات مهم دیگری که در هنگام تکمیل نمودن فورم های پیشنهاد متحد المال شماره 2 بودجه باید بخاطر داشت عبارتند از:

- a. شناسایی و قیمت گذاری منابع لازم باید در سطح پروژه/فعالیت انجام پذیرد
- b. **تمام منابع استفاده** شده باید شناسایی و به دسته های ذیل تقسیم بندی گردند: (1) کتگوری های بزرگ اقتصادی - اجناس و خدمات (کد 22) و کسب داری ها (کد 25) - برای پروژه های انکشافی در صفحه "A2 Dev_Projects" و برای بودجه عادی و انکشافی در صفحه "B1 Program"
- c. **هزینه های مبدأ جداگانه** (سطح فعالیت ها و هزینه پروژه که در حال حاضر تطبیق گردیده است) و **برنامه های مصرفی جدید** (فعالیت های و هزینه اضافی یا کاملاً جدید پروژه) برای بودجه انکشافی، اینها باید در صفحه "A2 Dev_Projects" مشخص گردند.
- d. همان اطلاعات پروژه انکشافی که در سطح پروژه در صفحه "A2 Dev_Projects" وارد می گردد باید دوباره به صفحه "B1 Program" در سطح باب (21، 22 و 25) وارد گردد.

پیشنهادات بودجه همه وزارت ها و واحد های بودجوی مشروط به بررسی لازم در دوران گفتگوهای کمیته بودجه می باشد. این بررسی در رابطه با مبنای محاسبه هزینه فعالیت ها و نیز با اولویت بندی پلان های مصرفی در چارچوب سقف داده شده بودجه، انجام می شود. پس از تکمیل کار قیمت گذاری، ممکن است شما ضروری بدانید رقم ابتدایی مجموع بودجه را از طریق پروسه اولویت بندی دوباره برای تطابق با سقف بودجه، کاهش دهید. این کار را می توان با از بین بردن برخی از فعالیت هایی که دارای اولویت کمتر اند، یا کاهش بودجه یکی یا چند فعالیت با کاستن سطح نتایج کمی برای آن/آنها انجام داد. اگر چنین باشد، **اهداف نتایج کمی تان باید جهت مطابقت با بودجه بازبینی شده، اصلاح گردد.**

پیش بینی های چندین ساله بودجه

3.3 ریاست های ولایتی باید در حین تسلیمی پیشنهادات بودجه تخمین بودجه و اثرات درخواست های بودجه سال 1391 بر بودجه سال های مالی 1392 و 1393 بگنجانند. از آنها خواسته میشود این معلومات را در فورم A2 (پروژه انکشافی)، برای هر پروژه انکشافی پیشنهاد شده ارائه کنند.

شما مکلفید پیش بینی های سال های 1392 و 1393 را فراهم کنید، زیرا افق زمانی یک ساله پروسه سالانه بودجه یک دوره بسیار کوتاه برای قادر ساختن دولت جهت بررسی این می باشد که آیا میتواند از عهده تصامیم مصارفاتی در میان مدت بر آید یا خیر. به طور مثال: اکثریت پروژه ها چندین ساله اند و پروژه ای که در یک سال آغاز می گردد نیازمند بودجه برای سال های بعدی و همچنان برای تکمیل مؤفقا نه آن می باشد.

3.4 ادغام بودجه

هر برنامه باید هزینه کامل عرضه خدمات (نتایج کمی) مشخص را بیان نماید. هزینه های عادی باید هزینه حفظ، مراقبت و هزینه جاری بودجه های پیشنهاد شده را در صورتیکه قرار باشد در سه سال آینده صورت گیرد در نظر داشته باشد. این هزینه های عادی در صفحه "B1 Program" تحت عین برنامه و برنامه فرعی منحیث پروژه انکشافی پیشنهادی که آنها از آن حمایت می کنند معرفی گردند.

به طور مثال، اگر پروژه جدید " اعمار یک مکتب در ولسوالی XY باشد و منتج به اعمار یک مکتب گردد، هزینه ی که برای پیشبرد این مکتب بمحض اكمال پروژه نیاز است، باید تحت عین برنامه یا برنامه فرعی منحیث پروژه " اعمار یک مکتب در ولسوالی XY" معرفی گردد.

3.5 موضوعات مشترک

بودجه ایزاری است برای عملی سازی احکام مربوط به انکشاف ملی در پالیسی ملی (قانون اساسی، استراتیژی انکشاف ملی افغانستان، پلان ملی کاری زنان افغانستان و غیره)، بشمول موضوعات مشترک مهم، مانند تساوی جندر، برنامه های امحای فقر و ایجاد اشتغال¹. در صفحه "B1 Program"، از ادارات ولایتی خواسته می شود تا موضوعات مشترک مربوط را مشخص و در رابطه به اینکه چگونه آنها در قبال مسوولیت های شان پاسخگو می باشند معلومات ارایه دارند.

امسال باید به تلاش بودجه جهت ایجاد اشتغال توجه خاص مبذول گردد. برای ادارات ولایتی لازم است تا تاثیرات پروژه های انکشافی خویش را بالای کارایی و بخصوص بررسی وظایف جدیدی که ایجاد می گردند ارزیابی کنند (در صفحه اکسل "A2: Development Projects").

4. اقدامات لازم

تمام ادارات ذیربط ولایتی مکلف اند معلومات خواسته شده را به وزارت مربوطه قبل از تاریخ 8 عقرب سال 1390 ارسال نمایند. در صورتیکه نیاز باشد، پاسخ های مفصل در اوراق چاپی جداگانه که ضمیمه جدول های تکمیل شده می باشند ارایه می گردد.

اگر سوالی داشته باشید یا نیاز به کمک داشته باشید، لطف نموده به شخص ارتباطی وزارت خویش و یا هم با اشخاص ارتباطی بودجه سازی ولایتی که اسم هایشان ذکر گردیده است تماس بگیرید.

عجب خان ناصری (ننگرهار)	شماره - 0786295526
احمد فواد (هرات)	شماره - 0700322222
دین محمد نصرت (هلمند)	شماره - 0799574545
شاه محمود کروخیل	شماره - 0793571645
محمد داود زمانی	شماره - 0799851380

¹ سایر موضوعات مشترک: مبارزه با فساد، اصلاح نهادی و ظرفیت سازی، محیط زیست، همکاری های منطقه یی، مبارزه با مواد مخدر